

SOŇA
MALETZ

GALERIE **VALCHAŘSKÁ**

SOŇA
MALETZ

Až budou za několik desetiletí následující generace hodnotit vývoj české a slovenské společnosti po roce 1989, dojdou pravděpodobně k překvapivému zjištění, že toto období je jen povšechně fotograficky zdokumentováno. Kameru, fotoaparát či telefon má dnes sice každý, digitální doba dala prostor k fotografování všeho a všemi, ale cílené sledování společnosti ve smyslu „klasického dokumentu“ jako by se téměř vytratilo. Doba je rychlá, společnost se překotně vyvíjí a najít v tomto rozpoložení své téma a dlouhodobě jej sledovat se zdá být téměř nemožné. Pokud se to přeci jen někomu podaří, nedostane se mu většinou patřičné odezvy ani ze strany společnosti či sociologie, ani z uměleckých kruhů. Jako by se „klasický dokument“ přežil či rozlil do oné tekutosti, jež je dnes tolik užívaným pojmem.

Soňa Maletz má však k dokumentu velmi blízko. Vystudovala filmový dokument na Katedře dokumentární tvorby pražské FAMU, kde mezi pedagogy najdeme například Helenu Třeštíkovou, Víta Klusáka nebo Karla Vachka. Jejím absolventským dílem se pak stal loni uvedený středometrážní film Varga, portrét legendy slovenské hudby. Marián Varga se jeho uvedení bohužel nedožil a dílo Soni je tak jedním z mála pokusů uchopit a zpracovat tuto neobyčejnou osobnost.

Mladá bratislavská dokumentaristka se však nechce realizovat „jen“ filmovou řečí, ale stejně jako mnozí kolegové před ní, odbíhá často k jazyku fotografického aparátu, který je pochopitelně značně odlišný a má svá specifika. A není to pro ni rozhodně jen sváteční aktivita. Několik let Soňa spolupracovala s časopisem Nový prostor a jeho slovenskou obměnou Nota bene, fotograficky dokumentovala projekty humanitární organizace Adra a pracovala pro další dobrovolnická sdružení. Angažovanost a zájem o věc, tedy základní pilíře kvalitního dokumentu, Soně rozhodně nechybí.

Mimo výše zmíněné aktivity však vytváří také volné soubory, z nichž největší pozornost poutají Malý ráj a Nedeľa. První z nich zaznamenává lehce ironickým pohledem okolí Bratislavy a ony „ráje“, které nemají ani tělo ani duši a přesto jsou i bezmála tři desetiletí po sametové revoluci vzorem mnoha lidí nechápajících podstatu konzumu.

Prozatím nejúspěšnější Sonin fotografický soubor Nedel'a vznikl při společenských setkáních českých seniorů v Praze Strašnicích, do nichž autorka postupně pronikla s fotoaparátem. Snímky svojí vysaturovanou barevností celkem nepokrytě odkazují k autorčiným oblíbeným vzorům, jako je William Eggleston či Martin Paar. Stejně jako tito dva má i slovenská fotografa ráda drobnou a snad i laskavou ironii v kombinaci se znaky a symboly pop kultury. Jen místo a rok vytvoření snímků je jiné. Soubor Nedel'a tak vidím jako jakýsi „český senior pop art“ s veškerou ambivalencí, jež tento pojem může mít a myslím také má.

Ona ambivalentnost spočívá také v tom, že přes veškerou barevnost a úsměvnost, je život důchodců v naší stárnoucí společnosti vážným tématem a divák se krom jiného musí ptát, zda za tímto „pozlátkem“ nedělních večírků není osamocený a vyprázdněný život našich důchodců. I v tomto případě tedy chápu práci Soni Maletz jako angažovanou a laskavou. Nezbyvá než mladé autorce popřát velkou trpělivost a zápal pro věc i přes ony útrapy, které jsem naznačil na začátku textu a které začínající dokumentaristku nepochybně čekají. Její práce totiž dává hluboký smysl, a pokud v ní bude pokračovat, bude nepochybně jednou doceněna.

Lukáš Bártl

Nedel'a

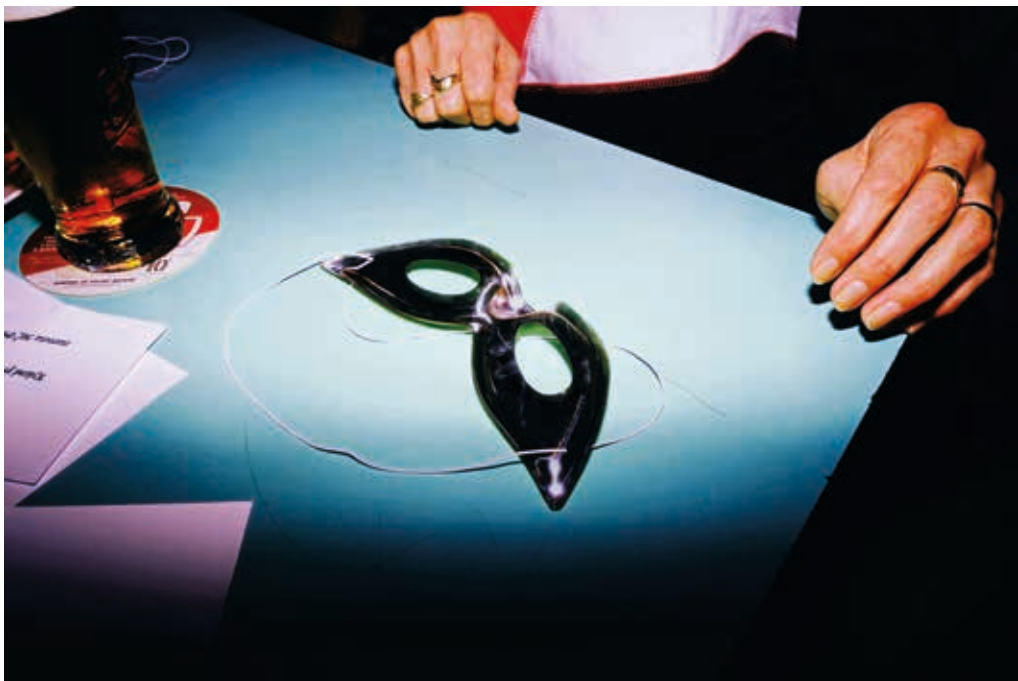

Volná tvorba

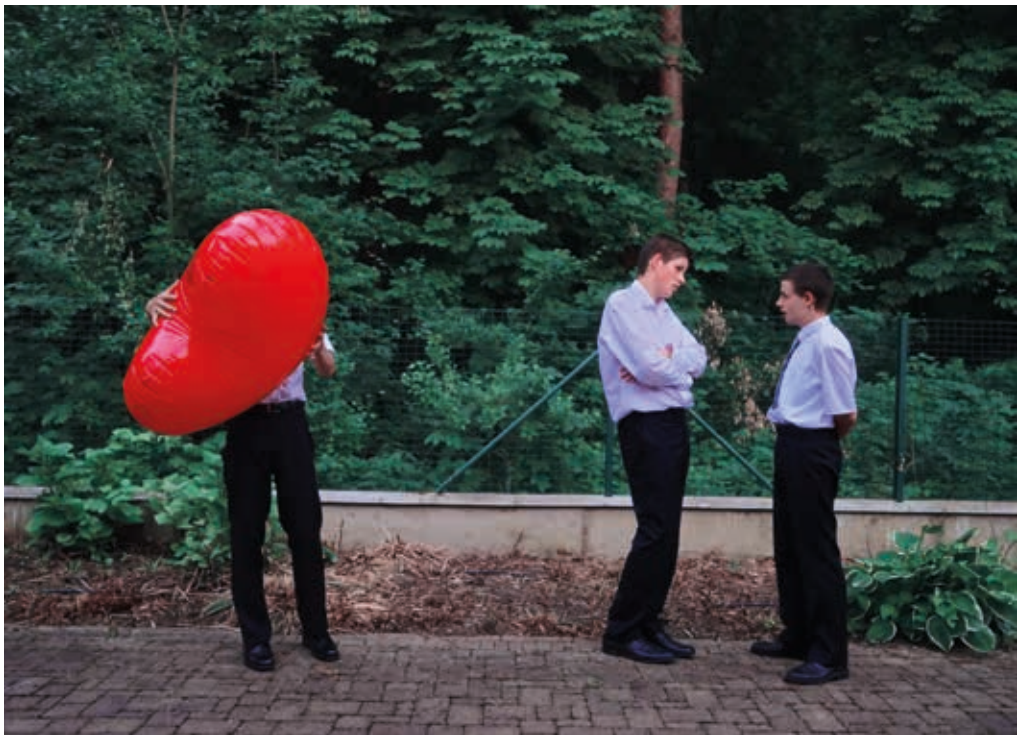

SOŇA MALETZ

Životopisná data

1992	narozená 21. června v Bratislavě, matka Katarína, otec Roman
2003-2011	Gymnázium Tilgnerova 14
2011-2017	Katedra dokumentární tvorby, FAMU Praha
2015-2016	studijní stáž Erasmus, Institute of Photography, Falmouth University, Falmouth, Velká Británie

Samostatné výstavy

2018	<i>Nedeľa</i> , Mamacoffee (Vodičkova ulice), Praha, Česká republika
2018	<i>Nedeľa</i> , Slovak Press Photo, Zichyho palác, Bratislava, Slovenská republika
2018	<i>Čiernobiely svet po invázii motýľov</i> , Nitrianska onkológia, Nitra, Slovenská republika
2017	<i>Cestou domov</i> , Foajé, Bratislava, Slovenská republika
2016	<i>Čiernobiely svet po invázii motýľov</i> , Psychiatrická klinika, Nitra, Slovenská republika
2016	<i>Voľné miesta</i> , Trafacka, Nitra, Slovenská republika
2015	<i>Svet na dlhé trate</i> , ArtForum, Bratislava, Slovenská republika
2014	<i>Svet na dlhé trate</i> , Bez bot, Praha, Česká republika

Skupinové výstavy

- 2016 *BRIK Exhibition*, The Poly, Falmouth, Velká Británie
- 2016 *Pattern Recognition*, Kielce, Polsko
- 2015 *Number 20*, Penryn, Velká Británie
- 2014 *Svet na dlhé trate*, 9. ročník blatenského fotofestivalu, Česká republika

Ocenění

- 2017 Slovak Press Photo, 1. místo v mezinárodní kategorii „Mladí fotografi do 25 rokov a študenti“ (za sérii *Nedeľa*)
- 2017 Mladý talent roka 2017
- 2017 Slovak Press Photo, 1. místo v kategorii „Portrét“ (za sérii *Unrecognised*)
- 2016 Slovak Press Photo, čestné uznání v mezinárodní kategorii „Mladí fotografi do 25 rokov a študenti“ (za sérii *Malý raj*)
- 2016 1. místo v soutěži Claim The Door, Velká Británie
- 2015 Foto v záhrade, Bratislava, „Hlavná cena“
- 2015 Foto v záhrade, Bratislava, 1.místo v kategorii „Hodnotenie návštevníkov“
- 2014 Czech Press Photo, čestné uznání v kategorii „Online Feature“ (za filmový portrét kameramana Jiřího Vojty)

Soňa Maletz

Fotografie © Soňa Maletz

Text © Lukáš Bártl

Výběr fotografií: Soňa Maletz

Vydavatel: Tiskárna Helbich, a. s. / Galerie Valchařská

Brno 2018

Redaktor: Roman Kucsa

Grafická úprava © Barbara Zemčík

Tisk: Tiskárna Helbich, a. s.

ISBN: 978-80-906694-7-5

GALERIE **VALC** **AŘSKÁ**